

MELDCODE HUISELIJK GEWELD EN KINDERMISHANDELING

Kalsbeek College

januari 2019

INLEIDING

De meldcode voor huiselijk geweld en kindermishandeling helpt professionals goed te reageren bij signalen van dit soort geweld. We zijn als school wettelijk verplicht om de meldcode te gebruiken bij vermoedens van geweld (in huiselijke kring). We doorlopen daarbij de vijf stappen van de meldcode.

De aandachtsfunctionaris kindermishandeling op het Kalsbeek College is:

- **Locatie Schilderspark**
Esther van Steijn (zorgcoördinator: sen@kalsbeek.nl).
Bij afwezigheid van Esther van Steijn neemt Zjoske Epping (coördinator van de Trajectvoorziening: epp@kalsbeek.nl) waar
Telefoon: 0348 – 417 694
- **Locatie Bredius**
Angelique Nijman (adjunct-directeur leerlingenzorg, nij@kalsbeek.nl).
Bij afwezigheid van Angélique Nijman neemt Esther de Ridder (trajectbegeleider, rdr@kalsbeek.nl) waar.
Telefoon: 0348 – 413 120

Definitie kindermishandeling

Definitie in het kort:

Kindermishandeling is het doen en laten van ouders, of anderen in soortgelijke positie ten opzichte van een kind, dat een ernstige aantasting of bedreiging vormt voor de veiligheid en het welzijn van het kind (Baartman, 2010)

Belangrijk: de combinatie kinderen en huiselijk geweld betekent altijd kindermishandeling. De handelwijze bij huiselijk geweld is hetzelfde als bij kindermishandeling of een vermoeden daarvan.

De definitie hieronder staat in de Jeugdwet:

'Kindermishandeling is elke vorm van voor een minderjarige bedreigende of gewelddadige interactie van fysieke, psychische of seksuele aard die de ouders of andere personen ten opzichte van wie de minderjarige in een relatie van afhankelijkheid of van onvrijheid staat, actief of passief opdringen, waardoor ernstige schade wordt berokkend of dreigt te worden berokkend aan de minderjarige in de vorm van fysiek of psychisch letsel'

Waar ouders staat worden ook stief-, adoptie- en pleegouders bedoeld. Kinderen kunnen ook in een relatie van afhankelijkheid ten opzichte van beroepskrachten verkeren.

Het is een brede definitie. Wanneer je als professional een vermoeden van kindermishandeling hebt kan dat ook gedefinieerd worden als ernstige opvoedingsproblemen of pedagogische onmacht van ouders. Het woord op zich is niet belangrijk, de consequenties wel. De zorgen om het kind zijn reden voor actie. Ook als er geen sprake is van kindermishandeling maar bijvoorbeeld wel van ernstige opvoedingsproblemen verdienen kind en ouders steun en hulp.

Bron: www.handelingsprotocol.nl

1 STAP 1: IN KAART BRENGEN SIGNALLEN

Signalen van kindermishandeling kunnen via verschillende kanalen binnen komen. Leerlingen, ouders van leerlingen, docenten, mentoren, directieleden, leerlingbegeleiders, ondersteunend personeel: iedereen kan signaleren.

→ Een ieder die vermoedens heeft van kindermishandeling of huiselijk geweld geeft dit door aan de aandachtsfunctionaris:

- op locatie Schilderspark: de zorgcoördinator. Bij haar afwezigheid neemt de coördinator van de Trajectvoorziening haar taak over.
- op locatie Bredius: de adjunct-directeur leerlingenzorg. Bij haar afwezigheid neemt de trajectbegeleider haar taak over.

Delen leerlingen zorgen over een andere leerling met een personeelslid binnen de school, dan heeft het personeelslid de verantwoordelijkheid om contact te zoeken met de aandachtsfunctionaris.

Personeelsleden zeggen geen geheimhouding toe aan leerlingen en/of ouders maar dragen wel zorg voor het uiterst zorgvuldig handelen en betrachten de informatie zo vertrouwelijk mogelijk te behandelen.

- De aandachtsfunctionaris zal vragen om een zo feitelijk mogelijke beschrijving van de signalen. Als er sprake is van letsel, dan wordt naar de plaats en het soort letsel gevraagd.
- De aandachtsfunctionaris zal de informatie schriftelijk vastleggen en start direct met het vormen van dossier. Blijkt een vermoeden uiteindelijk onterecht, dan wordt dit nadrukkelijk vermeld in het dossier.
<https://www.handelingsprotocol.nl/utrecht-vo-stap-1-signaleren-3/dossiervorming>
- Bij een inschatting van acuut gevaar kan direct contact op worden genomen met Veilig Thuis, dit geldt ook voor andere werknemers; echter de insteek is om altijd vooraf de locatiedirecteur, of bij zijn afwezigheid de adjunct-directeur van de leerling, te informeren. Dit geldt ook voor situaties die niet op schooldagen of buiten de openingstijden van de school plaatsvinden. Is het echt niet mogelijk om

overleg te hebben, dan moet achteraf altijd verslag worden gedaan aan de locatiedirecteur. Ontstaat er een dreigende situatie op de school dan wordt eerst de politie en daarna Veilig Thuis gebeld.

TELEFOON VEILIG THUIS: 0800 2000
TELEFOON POLITIE: 0900-8844 OF 112

Vormen van huiselijk geweld:

<https://www.handelingsprotocol.nl/utrecht-vo-stap-1-signaleren-3/utrecht-bo-1-vormen-huiselijk-geweld>

Vormen van kindermishandeling:

<https://www.handelingsprotocol.nl/utrecht-vo-stap-1-signaleren-3/utrecht-bo-1-vormen-kindermishandeling>

Signalenlijst kindermishandeling 12-19 jaar:

<https://www.handelingsprotocol.nl/utrecht-vo-stap-1-signaleren-3/signalen-kindermishandeling>

Signalenlijst bij huiselijk geweld:

<https://www.handelingsprotocol.nl/utrecht-vo-stap-1-signaleren-3/signalen-huiselijk-geweld>

2 STAP 2: COLLEGIALE CONSULTATIE EN ADVIES VRAGEN BIJ VEILIG THUIS

Onder de volgende link wordt de handelswijze van de aandachtsfunctionaris bij stap 2 zorgvuldig beschreven: <https://www.handelingsprotocol.nl/utrecht-vo-stap-2-consultatie-3>
Een aantal specifieke zaken voor het Kalsbeek College:

- De collegiale consultatie vindt op de volgende wijze plaats:
 - **Locatie Schilderspark:**
de aandachtsfunctionaris bespreekt de zorgen met de coördinator van de Trajectvoorziening (bij afwezigheid met een leerlingbegeleider) en met de jeugdhulpwerker. De jeugdhulpwerker is hulpverlener en gezinstherapeut en wordt bekostigd door de gemeente Woerden om de school te adviseren en hulp te verlenen aan gezinnen en jongeren die bij ons in beeld komen.
 - **Locatie Bredius:**
de aandachtsfunctionaris bespreekt de zorgen met de trajectbegeleider en/of een leerlingbegeleider. Eventueel schuift de jeugdhulpwerker of de scholmaatschappelijk werkster aan.
- Als de jeugdhulpwerker niet beschikbaar is kan bij spoed een andere jeugdhulpwerker geconsulteerd worden.

- Ook wordt de adjunct-directeur van de afdeling van de leerling betrokken. In sommige gevallen zijn er andere betrokkenen zoals een mentor of een andere zorgfunctionaris. Het is wenselijk om met elkaar te spreken in een gezamenlijk overleg. In de praktijk worden er soms meerdere overleggen gevoerd.
- De vraag die centraal staat in het overleg met collega('s) is: "is er hier sprake van een ernstig opvoedingsprobleem of kindermishandeling/huiselijk geweld of is er mogelijk een ander probleem of misschien wel helemaal geen probleem?". Het gesprek dwingt ons om de eigen gedachten te ordenen, om de argumenten te toetsen aan een andere mening. Bij twijfels over signalen of over te zetten stappen aarzelen we niet om Veilig Thuis te bellen voor collegiaal advies.
- Signalen worden altijd serieus genomen en men is zich bewust van de eigen emoties die de gedeelde informatie oproept.
- Veilig Thuis wordt geraadpleegd voor advies. In dit geval gaat het om het anonim bespreken van de leerling en niet om een zorgmelding.
- Bij letsel wordt contact opgenomen met de jeugdarts van de GGD, bij afwezigheid kan ook een arts van Veilig Thuis ingeschakeld worden voor een consultatie.

Naar aanleiding van de verzamelde informatie wordt een actieplan gemaakt. Daarin wordt de vraag beantwoord hoe en wie het gesprek met het kind en/of ouders aangaat. De taken worden verdeeld. De aandachtfunctionaris heeft de regie en draagt verantwoording af aan de adjunct-directeur van de betreffende afdeling of aan de locatiedirecteur.

3 STAP 3: GESPREK MET DE LEERLING EN/OF OUDERS

In gesprek

- **Locatie Schilderspark**
De gesprekken met leerlingen en/of ouders bij vermoedens van kindermishandeling of huiselijk geweld worden op onze locatie gevoerd door de aandachtfunctionaris en de jeugdhulpwerker.
Soms schuift ook een vertrouwenspersoon van de leerling aan. Dit kan de mentor zijn of bijvoorbeeld een leerlingbegeleider.
Soms komt een leerling spontaan binnen of wordt de leerling door een medewerker bij de aandachtfunctionaris gebracht. Dan wordt soms al een eerste inventarisatie gemaakt, echter wordt daarna ook nog gesprek gevoerd waar de jeugdhulpwerker bij aanwezig is.
- **Locatie Bredius**
De gesprekken met leerlingen en/of ouders bij vermoedend van kindermishandeling of huiselijk geweld worden op onze locatie gevoerd door de aandachtfunctionaris en de betrokken zorgfunctionaris. In sommige gevallen kan de mentor, de leerlingbegeleider, de adjunct-directeur of de coördinator Iwoo (leerwegondersteunend onderwijs) betrokken zijn als vertrouwenspersoon voor de leerling. Deze schuift dan ook aan.

Ouders informeren

Als we in gesprek gaan met een leerling, informeren we in principe de ouders. Maar in verband met de veiligheid van de leerling, van de medewerker of die van anderen kan worden besloten om een eerste gesprek te voeren zonder dat de ouders hierover van tevoren worden geïnformeerd. Dan moet wel altijd eerst overleg hebben plaatsgevonden met de jeugdhulpwerker en/of met Veilig Thuis. Deze overwegingen moeten worden vastgelegd in het dossier.

Met leerlingen boven de 16 jaar kan altijd gesproken worden zonder dat de ouders op de hoogte gesteld hoeven te worden. Het kan in veel gevallen wel heel goed zijn om met ouders te spreken, maar dan wel met medeweten van de leerling.

Voor het opvragen van informatie of overleggen met andere zorgprofessionals buiten school wordt toestemming gevraagd aan de ouders. Mondelinge toestemming voldoet ook.

Richtlijnen voor gespreksvoering zijn te vinden onder de volgende link:

<https://www.handelingsprotocol.nl/utrecht-vo-stap-3-gesprek-3/gespreksvoering>

Afwegingskader en beslissingen in stappen 4 en 5 van de Meldcode

De Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling is per 1 januari 2019 verbeterd en aangescherpt. Wij zijn verplicht te werken met een afwegingskader, ter ondersteuning van de beslissingen die moeten worden genomen in stap 5. Het afwegingskader ondersteunt, bij vermoedens van huiselijk geweld en/of kindermishandeling, bij het beslissen 1) of een melding bij Veilig Thuis noodzakelijk is en 2) of het zelf bieden of organiseren van hulp (óók) mogelijk is.

4 STAP 4: WEGEN VAN HET HUISELIJK GEWELD OF DE KINDERMISHANDELING.

Na gesprekken wordt de verzamelde informatie zorgvuldig afgewogen door de aandachtsfunctionaris en overige betrokkenen bij stap 3. De volgende vragen proberen we daarbij te beantwoorden:

- In hoeverre is de veiligheid van het kind in het geding?
- Hoe worden de risico's ingeschat op kindermishandeling / huiselijk geweld?
- Wat is de inschatting van de aard en ernst van de problematiek?

Veilig Thuis kan in deze stap geraadpleegd worden. Ook kan de jeugdhulpwerker de gedragswetenschapper van de eigen organisatie consulteren. Vervolgens lopen we de eerste twee vragen door uit het afwegingskader:

Afwegingsvraag 1 'Vermoeden wegen':

Wanneer de stappen 1 t/m 3 van de Meldcode zijn doorlopen, beantwoorden we de volgende vraag: Hebben we een vermoeden van (dreiging van) huiselijk geweld en/of kindermishandeling?

Nee → Dan leggen we dit vast in het dossier en wordt het dossier vervolgens afgesloten.

Ja → We gaan verder naar afwegingsvraag 2.

Afwegingsvraag 2 'Veiligheid':

Schatten wij in dat er sprake is van acute en/of structurele onveiligheid?

Nee → We gaan verder naar afwegingsvraag 3.

Ja of twijfel → We doen (telefonisch) (anoniem) een melding bij Veilig Thuis. Als we een melding doen bij Veilig Thuis, dan gaan we in principe in gesprek met ouders en delen we ons besluit mee. In verband met de veiligheid van de leerling, van de medewerker of die van anderen kan worden besloten om een melding te doen bij Veilig Thuis, zonder dat de ouders hierover van tevoren worden geïnformeerd. Dan moet wel altijd eerst overleg hebben plaatsgevonden met Veilig Thuis en/of de jeugdhulpwerker. Deze overwegingen moeten worden vastgelegd in het dossier.

De afwegingsvragen 3 t/m 5 worden met Veilig Thuis doorlopen.

Definitie en voorbeelden van acute en structurele onveiligheid:

https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/rapporten/2018/07/02/het-afwegingskader-in-de-meldcode-huiselijk-geweld-en-kindermishandeling/180508+Basisdoc_Het+afwegingskader+in+de+Meldcode_def.pdf

5 STAP 5: BESLISSEN AAN DE HAND VAN HET AFWEGINGSKADER

Afwegingsvraag 3 'Hulp':

Zijn we in staat om effectieve hulp te bieden of te organiseren en kan de dreiging voor mogelijk huiselijk geweld of kindermishandeling afgewend worden?

Nee → We doen een melding bij Veilig Thuis. Zij nemen een besluit en koppelen dit terug aan ons.

Ja → We gaan verder naar afwegingsvraag 4.

Afwegingsvraag 4 'Hulp':

Staan de betrokkenen open voor hulp en zijn zij bereid zich actief in te zetten?

Nee → We doen een melding bij Veilig Thuis.

Ja → De weg naar hulp wordt in gang gezet. Hierbij is het belangrijk dat er een termijn wordt afgesproken waarop effect meetbaar of merkbaar moet zijn. Ook moet er duidelijkheid zijn over wie welke rol en taak heeft. De verwachtingen moeten voor iedereen helder zijn. Het plan en de afspraken worden vastgelegd in het dossier.

We gaan verder met afweging 5.

Specifiek voor het Kalsbeek College: Als de ouder erkent dat er een probleem is en graag hulp wil ontvangen, zullen we inzetten op hulpverlening van de jeugdhulpwerker. De jeugdhulpwerker maakt een inschatting welke hulp zij zelf kan bieden en/of doorverwezen moet worden. Ouders mogen ook zelf hulp zoeken, bijvoorbeeld door zich aan te melden bij Woerdenwijzer of een team van een andere gemeente. We kondigen dan wel bij Woerdenwijzer of het team van de andere gemeente aan dat ouders zich zullen melden en controleren ook of aanmelding heeft plaatsgevonden.

- **Locatie Bredius:**

Mochten ouders zelf hulp willen zoeken, dan kunnen zij ondersteund worden door de aan school verbonden maatschappelijk werkster. Zij kan bijvoorbeeld ouders begeleiden bij het aanmelden bij Woerdenwijzer of een team van een andere gemeente.

- **Locatie Schilderspark:**

Zo nodig kan de zorgcoördinator ondersteunen bij het invullen van het ondersteuningsplan of een gesprek organiseren met het team van de gemeente waar de leerling en ouders wonen.

Afwegingsvraag 5 'Resultaat':

Leidt de hulp binnen de afgesproken termijn tot de afgesproken resultaten ten aanzien van de veiligheid, het welzijn en/of het herstel van de direct betrokkenen?

Nee → We doen een melding bij Veilig Thuis.

Ja → In overleg met de betrokken wordt er een beslissing gemaakt over of de ingezette hulp wordt afgebouwd, voortgezet of mogelijk opgeschaald. Ook maken we afspraken over het monitoren van de veiligheid van alle betrokkenen.

Alle afwegingen, besluiten, afspraken enzovoort, die gemaakt zijn tijdens het doorlopen van de Meldcode worden vastgelegd in het leerlingdossier.